

آیا قرآن منشور خلقت است؟ رابطه میان قرآن و سایر مخلوقات چیست؟

قرآن منشور خلقت، کتابی برای همه انسان‌ها در همه زمان‌ها

حتماً شنیده‌اید که مخاطب قرآن، همه انسانها در همه زمان‌ها هستند. اما آیا تا به حال از خود پرسیده‌ایم قرآنی که بیش از 1400 سال قبل بر پیامبر اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله) و در جامعه عربستان نازل شده چه طور این قابلیت را دارد که در طول قرن‌های بی‌درپی برای انسان‌های مختلف با شرایط اجتماعی و فردی متفاوت قابل بهره‌برداری و استفاده باشد؟

ارتباط خدا با ما در قرآن چگونه است؟

چرا برخی از ما نمی‌توانیم با قرآن ارتباط برقرار کنیم و برخی دیگر با آن تا اوج مقام انسانیت پرواز می‌کنند؟

قبل از هر چیز باید بدانیم که خدا با بی‌نهایت چهره در هستی تجلی و ظهور کرده است. ما هر چه را می‌بینیم جلوه خداست. حتی وجود خودمان هم جلوه‌ای از اوست. هر چیزی در هستی، مانند آینه‌ای خالق خود را نشان می‌دهد. به همین ترتیب، اسماء و صفات خداوند به صورت کامل و به صورت مکتوب در قرآن منشور خلقت تجلی کرده و در حقیقت این خداست که در قالب الفاظ و کلمات با ما حرف می‌زند و خود را به نمایش می‌گذارد.

در درسهای گذشته دانستیم که ذات خدا در همه کمالات، بی‌نهایت است؛ پس تجلیات او هم بی‌نهایتند و به همین دلیل هم معارف قرآن بی‌نهایت است. همان‌طور که هیچ یک از تجلیات خدا محدودیتی ندارد، برای معارف قرآن هم که تجلی کامل ذات خداست، انتها و پایانی وجود ندارد. ما در این مقاله توضیح می‌دهیم که چگونه «قرآن منشور خلقت» و تنها منبع بیان و توضیح قوانین حاکم بر نفس ما انسان‌هاست.

رابطه حقیقی ما با قرآن

میان حقیقت وجود ما و کلام خدا رابطه‌ای وجودی و دقیق برقرار است؛ گفتیم که قرآن منشور خلقت، مظهر و تجلی خداست و از طرفی ساختار نفس ما هم تجلی روح و نفخه الهی است، پس قطعاً این دو حقیقت با هم ارتباط و سنخیت دارند. به عبارت دیگر قرآن فقط یک کتاب مقدس و آسمانی نیست که آن را بخوانیم تا ثواب ببریم، یا فقط کتاب احکام نیست که از خارج از وجود ما دستوراتی برای زندگی ما صادر کرده باشد، بلکه تک‌تک آیات قرآن حقیقتی معادل با حقایق نفس ما داشته و حقیقت وجود ما را بازگو می‌کند.

در واقع چنین نیست که ابتدا انسانی آفریده شده و سپس بر اساس ساختار وجودی او کتابی آسمانی مکتوب شده باشد، بلکه انسان بر اساس قرآن آفریده شده است و قرآن منشور خلقت انسان است. بنابراین قرآن بهترین دایره‌المعارف برای استخراج مؤلفه‌های سازگار با نفس ماست و اگر می‌خواهیم راهی میان‌بر برای رسیدن به سعادت و آرامش در زندگی طی کنیم باید به قرآن رجوع کنیم و قوانین راستین خلقت و سعادت خود را از آن استخراج کنیم.

رابطه ما با قرآن رابطه‌ای فطری است. ما در سرشت خود با پیام‌های قرآن آشنا هستیم و به آنها کشش داریم. در حقیقت قرآن «ذکر» و یادآوری این فطرت فراموش شده به ماست. پس بهترین راه برای شناخت خود حقیقی ما، ساختار خلقت مان و فهم راز آرامش و سعادت، خواندن قرآن و تفکر هرچه بیشتر در آن است.

اگر در قرآن مسؤلیتی بر دوش ما گذاشته شده یا خداوند به واسطه قرآن ما را از انجام کاری نهی کرده است، این به معنای یک امر و نهی معمولی نیست، بلکه نقشه‌ای برای فهم این مسأله است که کدام یک از اعمال با بخش انسانی وجود ما و با هدف خلقت ما سازگار هستند و انجام آن‌ها در رسیدن به هدف خلقتمان به مصلحت ماست و آن کدام یک از اعمال در جهت رسیدن به این هدف نبوده و با ساختار وجودی ما ناسازگار هستند.

قرآن و قوانین خلقت

گفتیم که ساختار وجود ما بر اساس قرآن تنظیم شده و قرآن منشور خلقت ماست، در واقع دلیل ماندگاری قرآن در تمام زمان‌ها هم به همین حقیقت بازمی‌گردد. گذشت قرون، پیشرفت تکنولوژی و تغییرات ایجاد شده در سبک زندگی بشر در فطرت و حقیقت وجود ما تغییری ایجاد نکرده است و قرآن هم در بردارنده همین قوانین تغییر ناپذیر است؛ در نتیجه قرآن هماهنگ با روان و فطرت ما صحبت می‌کند و برای رسیدن به هدف خلقت و تأمین سعادت‌مان در تمامی زمینه‌ها معیارهایی دقیق عرضه می‌کند.

قرآن در تمامی زمینه‌ها بر اساس حقیقت فطری ما حکم می‌کند. اگر گاهی از اوقات خواسته‌های خود را در تضاد با قانون‌های فطری قرآن و دلیلی برای محدودیت خود می‌بینیم و از اطاعت و تن دادن به بعضی از این قوانین فراری هستیم، فقط به این دلیل است که خود را به درستی نشناخته و معنا نکرده‌ایم. اگر ما خود را در سطح جماد، نبات، حیوان یا فرشته خلاصه کنیم طبیعتاً فقط به ارضای نیازهای مادی، گیاهی، حیوانی و عقلی وجودمان فکر می‌کنیم؛ در حالی که فطرتی که بر اساس آن خلق شده‌ایم و قرآن از آن صحبت می‌کند، چیزی فراتر از اینهاست! خدا ما را به عنوان انسان می‌بیند و قوانین خلقت او هم قوانینی متناسب با بخش انسانی و فوق عقلی وجود ماست.

قرآن کریم صرفاً یک کتاب مقدس و آسمانی نیست، بلکه کتابی است که از سوی خالق عالم و مهندس و پدیدآورنده انسان تدوین و برای ما ارسال شده است. قرآن در برگزیده تخصصی‌ترین، علمی‌ترین، محکم‌ترین، دقیق‌ترین و درست‌ترین اطلاعات مربوط به عالم خلقت است؛ بنابراین بهترین مرجع علمی برای شناخت انسان و جهان خلقت است. در واقع ما انسان‌ها برای کشف جهان خلقت مدرکی مستدل‌تر، مستندتر و تخصصی‌تر از قرآن کریم نداریم؛ چون قرآن تنها کتاب تحریف نشده‌ایست که از طرف خالق برای مخلوق آمده است و علاوه بر این قرآن تنها کتاب مرجع و علمی عالم است که برای تمام حوزه‌های دانش معیار و میزان ارائه کرده؛ در نتیجه از قرآن می‌توان به عنوان ملاک و معیاری برای سنجش صحت و درستی علمی مانند فلسفه، عرفان، فقه، روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، مدیریت، علوم تربیتی، هنر و تاریخ بهره برد.

اگر روزی ما به این بلوغ برسیم که از قرآن به عنوان کتابی علمی استفاده کنیم، نهایت و غایتی برای علم بشری وجود نخواهد داشت. درک عظمت خداوند به عنوان فرستنده قرآن، هم نشان از عظمت انسان به عنوان دریافت‌کننده آن دارد و هم شأن و بزرگی قرآن را آشکار می‌کند، اما رسیدن به این درک نیازمند شناختی درست از خود به عنوان یک انسان و شناختی درست از خدا به عنوان تنها معشوق این انسان است.

قرآن منشاء علوم

حالا که متوجه شدیم حقیقت و اصل وجود ما بر مبنای معارف قرآن است و خدا تنها کسی است که به حقیقت خلقت ما و نیازهای مان کاملاً آگاه است، می‌توانیم بهتر درک کنیم که تنها منبع هدایت، راهنمای ما و فصل الخطاب همه دانش‌ها در حوزه شناخت و بررسی وجود انسان قرآن است. در واقع قرآن منشور خلقت و معیاری برای سنجش صحت و درستی علمی مثل فلسفه، عرفان، فقه، روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، مدیریت، علوم تربیتی، هنر، تاریخ و... است؛ چون در تمام این زمینه‌ها با در نظر داشتن اصل هدف ما از زندگی در زمین سازگارترین معیار و میزان علمی را ارائه می‌کند. در واقع قرآن نه ارائه‌کننده علوم، بلکه منشاء تمامی علوم است. اگر قرآن را از زندگی کنار گذاشته و مرجع دیگری را برای شناخت خود انتخاب کنیم، قطعاً به نتیجه مورد نظر نرسیده و به جای منفعت دچار ضرر خواهیم شد. اگر ما به این بلوغ برسیم که از قرآن منشور خلقت به عنوان کتاب معیاری در تنظیم تمام شئون زندگی خود استفاده کنیم، حتماً لذت زندگی در سعادت و آرامش واقعی را تجربه خواهیم کرد.

در این درس به بیان این حقیقت پرداختیم که قرآن منشور خلقت است و تمام خلقت بر پایه اصول و قواعد قرآن تنظیم و آفریده شده است، کتابی که معشوق انسان آن را در اختیار انسان قرار داده و از ما خواسته برای رسیدن به هدف خلقت خود

از آن به عنوان نقشه و راهنمای مسیر استفاده کنیم و این حقیقت را بررسی کردیم که هرگونه تغییر درجه از معیارهای ارائه شده در قرآن برای ما آسیب‌زا خواهد بود.

در ادامه به بررسی هدف خلقت انسان از دیدگاه قرآن و چگونگی رسیدن به آن خواهیم پرداخت. خوشحال می‌شویم که برداشت خود از این درس را با ما در میان بگذارید.

Mentazer Mentazer

Mentazer Mentazer

Mentazer Mentazer

Mentazer Mentazer

Mentazer Mentazer